

# יוסף זוסד'ל ורז'ל

נערך ויוצא לאור ע"י "חסד'י דר'חל" (בהשתתפות כולל "חוני המעל"ן)  
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב  
 ואימי מורתי רחל בת איז'ה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ז מר חשון התשע"ז

**מאת פלס**

שבת כבי אדר א' ה-תשפ"ד  
 פרשה: **כי תשא**  
 הפטרה: **וישלח אחאב**



**הדלקת נרות - 17:17**  
**צאת השבת - 18:11**  
**ר"ת - 18:50**

הדלקת נרות בשבת הבאה **17:22**

זיקהל	כי תשא
4:48 <	עמוד השחר: 4:57
4:55 <	זמן טלית: 5:04
5:58 <	זריחה: 6:06
11:52 <	חצות: 11:53
12:21 <	מנחה גדולה: 12:22
17:45 <	שקיעה: 17:40

**הכרה והרגשה**  
 בבית-המקדש הייתה הכרה והרגשה באלוקות, בבחינת ראייה ממש, כדברי הגמרא (חגיגה ד. ד): "כדרך שבא לראות כך בא ליראות". לכן היה המקדש כעולם אחר ממש. מי שנכנס לתוכו תפס והרגיש אלוקות כדבר הפשוט מאליו, ולא כדבר של חידוש.

העלון לרפואת מנשה בר דוד וברוריה מרת אחותי דינה בת רחל ולע"ג חמי ר' שלום בר שמחה ז"ל חמותי מרים בת רחל ע"ה הרופא הקדוש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

## "משבר העגל"

המשבר הגדול של הטא העגל, הרודף אותנו כל השנים, מופיע דוקא ברגע ההתעלות של עם ישראל. לאחר מתן תורה, כאשר כל העם "רואים את הקולות", וקבלת התורה, מצידם, אינה עדות שמיעה, דוקא במעב זה, מופיע משבר נורא בעם. התורה מהשמים, אבל ישומה צריך להיות בארץ, "לא בשמים היא", והישום בארץ הוא קשה. כנראה שיש להכשיר קודם את הקרקע, לפני ישום האמור בתורה.

רבי יהודה הלוי ממעיט מערך הטא העגל וסובר שהיה זה הטא בבחירת האמצעי איך לעבוד את ה'. "אלה אלוך ישראל" - בדומה למלך כוזר שכוונותיו רצויות, אבל מעשיו אינם רצויים. "וירא העם כי בשש משה לרדת..." מציינת הפרשה. בשש - בשעה שש..., ועוד, יש הסבר על הברדלי השעות. והנה ארבעים אלף איש ניהלו דו שיח עם השטן ולבסוף עשו את העגל, אבל לאהרון, הור ושאר ישראל, לא הציקה השאלה, היכן משה?

אם כן, חלק מן העם ובראשם אהרון וחור, הכירו כבר בין הטוב לרע, והבינו את מעללי יצר הרע. אהרון אמנם ניסה לדחות את המתלוננים, עד שבאמת יבואו שש וירד משה מן ההר, אבל השטן המשיך לקטרג והעם הזדרזו להסיר מעליו הכל עד שהגיעו לשלב של בקשה: "קום עשה לנו אלוהים". כמו במעשה העגל, כך בכל דבר בחיים, חובה להכיר באויב האמיתי האורב להכשילנו, וגם אם טעה בשלבים ראשונים, בטרם תבוא הרעה, עליו עוד להתבונן, לחזור מהטעויות ולשוב לדרך הנכונה והאמיתית. עלינו להתחזק ולהשיב מלחמה שיערה כנגד כל הקמים עלינו.

"אמת", נענו הכול, "כך ייעשה".  
 "ובכן", שח יוהן, "הבה ונמתין עד מחר בבוקר. או אז אעשה דין במושעים. נראה אם יגרום הדבר לנחילי הארבה החגים מעל העיר לשוב כלעומת שבאו".  
 בשעה שמונה בבוקר המה אולמו של השופט יוהן מרוב אדם. הנערים המכים הובאו לפניו, אזוקים בשלשלאות ברזל. ושליחים מיוחדים שנשלחו להביא את יעקב מביתו, שבו כשהם נושאים אותו בזרועותיהם, ראשו זורעותיו חבושים ברטיות.  
 השופט יוהן היה חמור סבר. "האם אלו הם הנערים שהכו אותך לפני שפגשתייך?" שאל את יעקב.  
 "לא", היתה התשובה, "היו אלו נערים אחרים".  
 "האם אתה מכירם?" שאל השופט.  
 יעקב נענה בחיוב, והשוטרים נשלחו בפקודת השופט לאסור את המכים ולהביאם לבית המשפט.  
 מזג רוחו של יוהן באותו יום היה סוער במיוחד. הוא פסק את דינם של הנערים המכים, כולם, לתקופות מאסר ממושכות, ולקנסות כספיים גבוהים, שאותם שלשלו לידיו של יעקב. ובעוד הנערים המכים מוגלים אל בית האסורים, אבלים וחפויי ראש, הכריז: "מכאן ואילך, מי שירים ידו על יהודי, יענש בכל חומר הדין, במאסר ממושך ובקנס כספי, כפול ומשולש".  
 שעות היום נקפו חלפו במהירות, ולעת ערב הוכח כי דבד ה' היה כפי הבחור. נחילי הארבה שחגו מעל לעיר התרחקו ונעלמו מן העין. סכנת הארבה סרה וחלפה לה. ויהי לפלא.  
 ובעבור יעקב, היתה זו ישועה כפולה ומכופלת. הרופא המומחה שטיפל בו במסירות, בצו השופט, גילה את אוזנו, כי יכול להיות שכתוצאה מן המכות שקיבל בראשו, הוא יחוש מעתה כי מוחו פתוח יותר להבין את אשר הוא לומד, שכן המכות ניחתו על ראשו במקומות מסוימים, וניקזו דם עכור שככל הנראה גרם לו לעכירות ההבנה.  
 ואכן, כך היה. מאותו היום ואילך נפתח מוחו של יעקב להבין את דבדי רבו. ולא היה מאושר ממנו.  
 ובנוסף, הכסף הרב שקיבל מידיהם של אלו שהכוהו, העמידו על רגליו כאדם אמיד ובעל ממון, והוא יכול היה לשאת אישה בנחת וכשמחה.  
 כך עשתה ברכת רבו פירות. תפילותיו הובילו לישועתו, וממכתו צמחה רפואתו.  
 (על פי ג'חלת אבות')

www.ynet.co.il

הלכות ויקרא

הלכות השכרת והשאלת כלים לגוי לשבת  
ודיני שביתת בהמה  
ודיני מכירת עסקים העובדים בשבת לגוי  
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

שביתת בהמתו בחיה ועוף ודגים

**ב.** חיוב האדם בשביתת בהמתו הוא אף בחיה ועוף השייכים לו. ויש שלמדו מדין זה, שמי שיש לו קוף או כלב מאולפים, ומלמדם להדליק את האור וכיוצא בזה, אסור לעשות כן בשבת. ויש אומרים שהיוב שביתת בהמה הוא אף בדגים.

ויש מתירים לסומא שאוחז ברצועה של הכלב, והכלב מוליכו למקום שצריך, לעשות כן אף בשבת.

מכירת בהמה גסה לגוי בזמן הזה

**בא.** אף על פי שאסרו חכמים למכור בהמה גסה לגוי, משום שחששו חכמים שמא יבוא להשאילה או להשכירה לגוי, ויעשה בה הגוי מלאכה בשבת, ונמצא שהיהודי עובר על איסור מן התורה של שביתת בהמתו בשבת, (וכמו שאמרו במשנה עבודה זרה יד: ובגמרא שם דף טו.), מכל מקום כתבו רבותינו הראשונים שבזמן הזה נהגו להקל בזה מכמה טעמים, בין בהמה טהורה ובין בהמה טמאה, ויש להקל בזה אפילו כשקונה הבהמה על מנת למוכרה, וכל שכן שיש להקל למכור בהמה שקנאה על מנת לעבוד בה ורוצה למוכרה לאחר זמן. ומכל מקום טוב להחמיר שלא לעסוק במכירת בהמות טמאות לגוי אלא במקום שיש צורך בדבר.

השכרת והשאלת בהמה לגוי

**בב.** אסור להשכיר או להשאיל בהמה גסה לגוי, מפני שיש לחוש שמא יעשה בה הגוי מלאכה בשבת, ויעבור היהודי על שביתת בהמתו בשבת, ואף על פי שנמצאת הבהמה ברשות הגוי בשכירות או בהשאלה, מכל מקום הרי גופה שייך ליהודי, ואין הגוי נחשב לבעלים של הבהמה.

ואין לחלק באיסור השכרת והשאלת בהמה לגוי בין אם עושה כן בערב שבת, לבין אם עושה כן בתחלת השבוע ביום ראשון, ובכל ענין יש לאסור, ואפילו כשנוטל דמי השכירות של שבת בהבלעה עם שאר ימות השבוע.

היתה זכה וטהורה, לרפא את העם מהנטיה שקיננה בהם.  
"והעשיר לא ירבה והדל לא ימעט"  
פירש רבינו "בן איש חי" זצ"ל: העשיר במצוות ובמעשים טובים, לא יתגאה בהם, כי במה נחשבים מעשיו לעומת גדלות הבורא, והדל במצוות לא יפול לדכאון, כי גם זה מתחבולות היצר, אלא יתאזר בשמחה וישאף להתעלות.  
"אך את שבתותי תשמורו"

מהו לשון "אך"? פירש הרב שפתי כהן זצ"ל: הרי חז"ל אמרו, שאלמלי שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד היו נגאלים. לכן אמר הכתוב: "אך", לשון אנחה וצער. אח, אילו הייתם שומרים שבת כראוי, כמה הייתם מרויחים.

"אין קול ענות גבורה... קול ענות אנכי שומע"  
יהושע חשב שזהו קול מלחמה, ומשה רבינו אמר לו שאין אלו קולות מלחמה אלא סתם קולות מהומה. מדוע לא גילה לו שזהו פולחן העגל? הסביר הרמב"ן ז"ל, שמשה רבינו לא רצה לספר בגנותם של ישראל – למרות שהחטא היה נורא, ופומבי.

כמה חייבים אנו להזהר, שלא לספר בגנותו של יהודי. שהרי לבטח זוהי גנות נסתרת יותר ואינה כה חמורה כחטא העגל.

"ויעשו עגל מסכה"

יש אנשים שאומרים: אין אנו צדיקים, לא נזכה לעולם הבא, אז נחטוף לפחות מהעולם הזה... חטאם חמור כמו חטא העגל. שכן רבינו אברהם בן הרמב"ם זצ"ל כתב בשם אביו. שהערב רב התנתקו ממצרים, וביקשו להתעלות במחיצת משה רבינו. אבל כשראו שהוא אינו יורד מן ההר, אמרו: אם כן, לא נזכה כבר לשלימות בעבודת ה', נבחר לכהונה גדולה, רואים מכאן, שכוונתו לפחות נחטוף מטוב העבודה זרה...

"וירא את העם כי פרוע הוא, כי פרעה אהרן"  
מדוע עשה אהרן את העגל? פירש הרב "שפתי כהן זצ"ל": משל למה הדבר דומה, לאדם שחש בשיניו. הלך לרופא השיניים והרופא איתר נקב זעיר בשן. ערך לו צילום, וגילה מכתש שלם בפנים, חור ענק שהגיע לעצב והעלה מוגלה. מיד הכין הרופא זריקות הרדמה, מקדח ובקבוקי תרופות, והנידון מסב על הכורסה ומתכווץ מפחד.  
"דוקטור, כל זה בשבילי?"

"כן", עונה הרופא.  
"דוקטור, כל זה בשביל חור קטן כל כך?"  
"לא", עונה הרופא, "מבחוץ זה נראה נקב זעיר, אבל בפנים יש חורבן שלם. צריך להרחיב את החור כדי להגיע לשורש הנגע, לנקו את המוגלה ולרפא את הדלקת. שאם לא כן, לא זו בלבד שהכאבים יתחזקו, אלא שהדלקת תתפשט, ומי יודע לאן תגיע".

כך, כאשר באו ותבעו מאהרן לעשות עגל, הוא ראה שפשה בהם ריקבון של דעות כוזבות, עד כדי נטיה לעבודה זרה. ואמר: אם אסיח את דעתם, הריקבון יכרסם בהם מבפנים ומי יודע לאן יגיעו, מה עשה, פעל כמו רופא השיניים "והרחיב את החור" כדי להגיע לשורשו ולנקו את המוגלה. ואז יכול היה להוכיח מיהו עובד העגל, והרגוהו. ומי שלבבו נטה אחרי העגל ראה למה גרם הדבר, הצטער ושב בתשובה, והפצע נרפא.

לכך נאמר: "וירא משה את העם כי פרוע הוא", גלוי לעין, כפצע פתוח. "כי פרעה אהרן", פתח את הפצע כדי לרפאותו. והראיה, שלכך התכוון אהרן, ולא לעשיית העגל חלילה, כי הבכורות נדחו מעבודת הקודש בעקבות חטא העגל, ואילו אהרן נבחר לכהונה גדולה, רואים מכאן, שכוונתו

חיי לכל חי

מלשיץ עובר ישראל הלך לעולמו והובא לקבורה. ציוה הרב דמתא לחרות על מצבתו את המילים "שבק חיים לכל חי".

בשאלוהו לאותו רב, מה ראה לצוות כך, הסביר ואמר:

מלשיץ זה בעודו בחיים לא הניח לאיש לחיות. עבשיו שמת הכל יכולים לחיות בשלוה. הוה אומר: הוא שבק חיים לכל חי...